

Köy Okullarında Yaşanılan Problemlere Yönelik Öğretmen Görüşleri^{1,2}

The Opinions of Teachers about Problems in Village Schools

Erdi SİDAT³, Adem BAYAR⁴

Özet

Bu araştırmanın amacı, köy okullarında yaşanan problemlerin neler olduğunu öğretmenlerin bakış açılarından anlamaya çalışmak ve çözüm önerileri sunmaktır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Van ili Tuşba ilçesine bağlı ilkököl ve ortaokullarda çalışan 9 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin seçiminde maksimum çeşitlilik örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat soru formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, araştırmacılar öğretmenlerin problemlerini; 1) dil problemi, 2) materyal eksikliği, 3) veli-öğretmen iletişimindeki sorunlar, 4) birleştirilmiş sınıf uygulaması, 5) anaokulunun olmaması, 6) ulaşım sıkıntısı, 7) program kaynaklı sorunlar, 8) ekonomik sorunlar ve 9) okulun fiziki yapısının yetersiz olması şeklinde bulmuşlardır. Elde edilen bulgular ilgili araştırma sonuçları doğrultusunda yorumlanarak tartışılmış ve birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Köy Okulu, Öğretmen, Problem

Abstract

The aim of this research is to better understand the problems experienced in the village schools from the teachers' perspectives and offer some solutions to overcome these determined problems. This research has been conducted by phenomenological research design, a qualitative research approach. The study group of this research consists of 9 teachers who work in elementary and middle schools, Tuşba, Van, Turkey. These participant teachers have been determined by maximum diversity sampling method. In order to collect data, the researchers have created 6 semi-structured interview question form. After analyzing the collected data, the researchers have found that the participant teachers have following problems: 1) language problems, 2) lack of material, 3) weaknesses in parent communication, 4) unified class application, 5) lack of kindergarten, 6) shortage of transportation, 7) problems with the curriculum, 8) low economic opportunities, and 9) insufficient physical structure of the school. Finally, the researchers have discussed and interpreted the findings of this study.

Keywords: Village School, Teacher, Problem

Giriş

Türk Dil Kurumu köyü, “yönetim durumu, toplumsal ve ekonomik özellikleri ve nüfus yoğunluğu bakımından kasabadan farklı ve daha küçük ve geri olan, genellikle tarımla uğraşan, konutları ve öteki yapıları bu yaşamı yansıtan, kırsal yerleşme birimi” olarak tanımlamıştır. Dilaver (1992)’e göre devlete yük olmayan, yenilikleri köye götürebilecek, köyün kalkınmasını sağlayabilecek birçok alanda bilgi sahibi ve köyde kalabilen öğretmen tipi arayışı “Köy Enstitüleri”nin doğuşuna zemin hazırlamıştır.

Gönderim Tarihi: 27 Ekim 2018

Kabul Tarihi: 20 Aralık 2018

¹ Bu çalışma, Doç. Dr. Adem Bayar’ın danışmanlığında Erdi Sidat’ın Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı kapsamında gerçekleştirilen “Köy Okullarında Yaşanan Problemlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri” adlı projeden üretilmiştir.

² Bu çalışmanın özeti 3-5 Mayıs 2018 tarihlerinde Çorum’da düzenlenen III. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

³ Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst. Yüksek Lisans Programı Mezunu ve MEB’de öğretmen, sidaterdi20@gmail.com

⁴ Doç. Dr., Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, adembayar80@gmail.com

Köy Enstitülerinden önce “Köy Öğretmenleri Okulu” açılmış ardından 1940 tarihinde de “Köy Enstitüleri” kurulmuştur. Köy öğretmeni yaratmak “Köy Enstitüleri’nin” temel amacı konumuna gelmiştir. Bu okullarda yetişen öğretmen gittiği yerde görev alanını, sadece okulla sınırlı tutmayan, okul dışı etkinliklerle toplumu bilgilendirme, yeniliklerden haberdar etme, geleceğe hazırlama, insanlara rehber ve önder olma gibi görevlerle donatılmıştır (Kırby, 2000; Özkan, 2005). Kaya (1977)’ya göre Köy Enstitüleri, okul ile köy, öğretmenle köy halkı arasında sıcak bir bağın kurulmasını sağlayan kurumlardır. Ancak Köy Enstitüleri milletin güç ve bütünlüğüne inanmayan zihniyetinin kurbanı olmuş ve bu zihniyeti sergileyen yönetici, politikacı, ağa ve şeyhler tarafından kapatılmıştır (Makal, 1979, 1997; Türkoğlu, 2000). Böylece 13 yıllık kısa ama başarılarla örülü serüveni sona ermiştir (Dündar, 2002).

İlgili tarihten günümüze kadar köylerdeki eğitim farklı uygulamalarla bünyesinde birtakım problemleri yaşatarak devam etmiş olup bunun en göze çapan örneği birleştirilmiş sınıflardır. Binbaşıoğlu (1995), birleştirilmiş sınıfı “iki ya da daha çok sınıfın, bir grup teşkil ederek bir öğretmen yönetiminde birlikte çalışması” olarak tanımlamıştır. Birleştirilmiş sınıfı Çınar (2004) ise öğretmen ve derslik sayısının yetersizliği, öğrenci azlığı gibi nedenlerden ötürü özellikle köy ve kasaba ilköğretim okullarında farklı seviyedeki öğrencilerin bir sınıfta toplanarak eğitim-öğretim çalışmalarının sürdürüldüğü sınıf olarak ifade etmiştir. Birleştirilmiş sınıflar daha çok köy olgusuna dayanmaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulaması ekonomiklik açısından düşünülmüş bir önlem sonucu ortaya çıkmıştır (Köklü, 2000).

Belirlenen bir diğer problem ise köy okullarındaki finansman sorunudur. Araştırmaya göre köy okullarındaki ekonomik sıkıntılar yapılan eğitim-öğretimi de etkilemektedir. Araştırmaya göre; şehir merkezindeki okullar 27 çeşit kaynaktan gelir elde ederken, köy okullarının gelirleri 20 çeşit kaynaktan sağlanmaktadır (Kavak, Ekinci ve Gökçe, 1997). İlköğretim okullarının finansmanı 222 Sayılı ilköğretim kanununa göre köy okullarının birçok gelir kaynağı vardır. Fakat uygulamada bu gelir kaynaklarından faydalanmada sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Hatta bu kaynaklardan hiç faydalanamamaktadır. Çınar (2004) araştırmasında velilerden eğitime beklenen katkıyı alamadıklarını ifade etmiştir. Dursun (2006)’a göre de velilerin ilgisizliği eğitim seviyesinin düşüklüğündeki sorunlar arasındadır. Aksoy (2008)’da araştırmasında köylerde görev yapan öğretmenlerin velilerden hem çocukların eğitiminde hem de okulu ilgilendiren problemlerde gerekli desteği alamadığını ifade etmiştir. Elma (2013)’ya göre de veli-okul arasındaki işbirliği, köy okullarındaki başarıyı sağlamanın en önemli koşullarından biridir. Temel eğitimin en önemli sorunu, köyde verilen eğitimin geliştirilmesi sürecidir. Bu da köyde görev yapan öğretmenlerin iyi yetiştirilmesinden ve çalışma şartlarının iyileştirilmesinden geçer (Studebaker, 1945).

İlgili literatüre bakıldığında bazı araştırmalarda köy okullarındaki problemlere alınacak önlemlere değinilmiştir. Örneğin, Tütengil (1979)’e göre köydeki eğitim etkinliklerini etkili ve verimli hale getirebilmek için her şeyden önce köyün şartları ve köydeki insanların ihtiyaçlarına yanıt veren bir okul düşüncesi benimsenmelidir. Griffiths (1975)’e göre ise köyde görev yapan bir öğretmene maddi ve manevi imkanlar sağlanmadıkça ve başarılı bir eğitimden geçirilmedikçe öğretmenin daha iyi olacağı görüşü tartışma konusu olacaktır. Altun (2009) ise alınacak önlemleri;

- 1) Okulların fiziki mekân ve ihtiyaçları tespit edilip giderilmeli,
- 2) Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin sorunlarını giderecek hizmet içi eğitimi verilmeli,
- 3) Okul-aile işbirliğini giderilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmeli ve
- 4) Okulöncesi eğitim kurumları yaygınlaştırılması gerekir, şeklinde sıralamıştır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Köy okullarında yaşanan problemlerle ilgili olarak toplumda yeteri kadar bilinç oluşmadığı görülmektedir. Bu gerçekten yola çıkarak köy okullarında yaşanan problemleri ortaya koymak ve bunların nedenlerini araştırarak çözüm önerileri sunmak; köy okullarındaki eğitim seviyesine katkı sağlayacağından bu çalışma önemlidir.

Bu bağlamda, çalışmanın amacı, köy okullarında yaşanan problemlerin neler olduğunu öğretmenlerin bakış açılarından anlamaya çalışmak ve çözüm önerileri sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin okulda yaşanan problemlere ilişkin algıları nelerdir?
2. Öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
3. Öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara karşı çözüm önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmanın köy okullarında karşılaşılan problemleri derinlemesine ortaya koyması ve çözüm önerileri geliştirmesi için nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yapılması daha uygun görülmektedir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim amaca hizmet etmesi açısından daha uygun görülmektedir.

Olgu bilim (Fenomenoloji) deseninde bireylerin algıları ve görüşleri yaşadıkları deneyimler ve ortama göre değerlendirilir. Annells (2006)'e göre olgu bilim deseninde, yaygın uygulamaları ortaya çıkarmak ve katılımcılar tarafından oluşturulan anlamları tanımlamak ve açıklamak amaçlanır. Bu desende genelde şu iki soruya yanıt aranır: Bu olguya ilişkin algı/deneyimler nelerdir? Bu olguya ilişkin deneyimlerin meydana geldiği ortam ve koşullar nelerdir? (Cresswell, 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklemini, Van iline bağlı Tuşba ilçesinde, köy ilkokullarında ve ortaokullarında görev yapan ve amaçlı örneklem seçimi tekniklerinden maksimum çeşitlilik örneklem yöntemine göre belirlenen 9 öğretmen oluşturmaktadır.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Betimsel Veriler

Cinsiyet	f	%	Branş	f	%	Çalıştığı okul türü	f	%
Erkek	4	45	Sınıf öğretmeni	5	55	İlkokul	5	55
Kadın	5	55	Diğer branşlar	4	45	Ortaokul	4	45
Toplam	9	100	Toplam	9	100	Toplam	9	100

Çalışmaya katılan öğretmenler cinsiyete göre dağılımına bakıldığında %45'inin erkek, %55'inin kadın olduğu bir dağılımın görülmektedir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenler branş bazında ele alındığında yine %55'inin sınıf öğretmeni, %45'inin ise sınıf öğretmenliğinin dışındaki diğer branşlardan (iki tane Matematik, Beden Eğitimi ve İngilizce) olduğu görülmektedir. Bunun yanında çalışmaya katılan öğretmenler çalıştıkları okul türüne göre incelendiğinde katılımcıların %55'inin ilkokulda, %45'i ise ortaokulda görev yaptıkları görülmektedir. Araştırmada yer alan öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8 ve Ö9 şeklinde kodlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan 6 maddelik açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formuyla elde edilmiştir. Mülakat sorularının oluşturulmasında ilgili literatür taraması yapılarak ve uzman görüşü alınarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır.

Karasar (2004)'a göre, yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi, sözlü iletişim yoluyla veri toplama (soruşturma) tekniğidir. Sağlamer (1975)'e göre de, iki şahsın arasında ilişkin kurulmasında yararlanılan girişimlerden biri mülakat adı verilen bireysel görüşmelerdir. Bu görüşmelerde görüşülen, dinleyici gereksinmelerini karşılayabilmeli, görüşme sonunda soruları ve cevapları sıralanmalı ve özetlenmeli, görüşülen şahıs güdülenmeli, kendi gereksinmeleri ile söylenenler arasında ilişki kurabilmelidir. Diğer taraftan yapılan görüşmelerin cevaplandırılmasında, katılımcıların sıklıkla hangi görüşleri daha çok

vurguladıkları, nitel araştırmalarda yapılan kodlamalar, seçilemeyen kısımların ortaya çıkarılmasına kolaylık sağlamıştır (Robert ve Priest, 2006).

Veri Analizi

Görüşme formu ile ortaya çıkan nitel veriler, betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bu tekniğin tercih edilmesinin nedeni, betimsel analiz tekniğinin elde edilen verilerin çözümlenmesinde daha önceden belirlenmiş olan temalara göre özetlenmesine ve yorumlanmasına olanak vermesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Öncelikle, veri analizi sürecinde araştırmacılar tarafından bir kodlama şeması oluşturulmuştur. Devamında, toplanan mülakat verileri, Microsoft Office 2016 programı ile MS Word belgesi olarak bilgisayar ortamında dijital metin durumuna getirilmiştir. Son olarak elde edilen dokümanların analizi yapılmıştır.

Araştırma katılımcılardan yazıya dökülen görüşme kayıtlarını okuyup incelemeleri ve eğer varsa yanlış ya da eksik ifadelerinin düzeltilmesi istenmiştir. Ayrıca araştırma esnasında uzman görüşünden faydalanılmıştır. Bu şekilde araştırmacılar araştırmada katılımcı teyidi ve uzman görüşü ile inandırıcılığı (iç geçerlilik) arttırmaya çalışmışlardır (Lincoln & Guba, 1985). Ayrıca, katılımcıların amaçlı örneklem yöntemine göre belirlenmesi ve katılımcılar ile gerçekleştirilen mülakatlarda toplanan verilerden doğrudan alıntılar ile araştırmaya ilişkin elde edilen bulgular desteklenmesi ile dış geçerliliğin (aktarılabirlik-transfer edilebilirlik) sağlanması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin bilgilerin sunulması ile dış güvenilirlik; toplanan verilerin betimsel olarak analiz edilmesi ve veri analizinde başka bir araştırmacıdan sonuçları teyit etmesi istenilerek iç güvenilirliğin sağlanması yoluna gidilmiştir (LeCompte ve Goetz, 1982; Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bulgular

Bu çalışma, köy okullarında yaşanan problemlerin neler olduğunu öğretmenlerin bakış açılarından anlamaya çalışmak ve çözüm yollarını sunmak amacıyla yürütülmüştür. Bu bölümde yukarıda ifade edilen amaca ulaşmak için toplanan verilerin betimsel analizi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Çalışmanın amacına hizmet etmesi için araştırmacılar çalışmaya katılan öğretmenlere öncelikli olarak, “Köy okulu öğretmeni olarak, mesleki açıdan ve mesleğinizi sürdürürken sizi en çok zorlayan, sizin için sorun olan okul içi ve okul dışı kaynaklı sorunlarınız nelerdir?” sorusunu yöneltmişlerdir. Öğretmenlerin bu soruya vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen kodlamalar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Köy Okulunda Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Açından Yaşadıkları Sorunlar Hakkındaki Düşünceleri

No	Tür	f	%	Örnek Alıntı
1	Dil problemi	2	22	“Dil problemimiz yüzünden İngilizce işleyemiyorum.” (Ö4)
2	Materyal eksikliği	2	22	“Projeksiyon, akıllı tahta ve kitap gibi materyallerimiz eksik olduğu için dersleri verimli işleyemiyoruz.” (Ö3)
3	Veli-öğretmen iletişimindeki sorunlar	2	22	“Veliler ile iletişim kuramadığım için işbirliği yapamıyorum.” (Ö6)
4	Birleştirilmiş sınıf uygulaması	1	11	“Birleştirilmiş sınıf olmasından dolayı zaman sorunu yaşıyorum.” (Ö2)

5	Anaokulunun olmaması	1	11	“Anaokulunun olmamasından dolayı öğrenciler okula hazır gelemiyor.” (Ö1)
6	Ulaşım sıkıntısı	1	11	“Okula ulaşımında özellikle kış aylarında sıkıntı yaşıyoruz.” (Ö9)

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin birinci soru ile ilgili verdikleri cevapların kodlamalarına bakıldığında, 2 öğretmenin “dil problemi”, 2 öğretmenin “materyal eksikliği”, 2 öğretmenin “veli-öğretmen iletişimindeki sorunlar”, 1 öğretmenin “birleştirilmiş sınıf uygulaması”, 1 öğretmenin “anaokulunun olmaması” ve 1 öğretmenin de “ulaşım sıkıntısı” dediği görülmektedir.

Çalışmaya katılan araştırma grubuna ikinci olarak, “Derslerde kullanmaya ihtiyaç duyduğunuz araç-gereçlere sahip misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen kodlamalar Tablo 3 ‘te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Araç-Gereç İhtiyacı Hakkındaki Düşünceleri

No	Tür	f	%	Örnek Alıntı
1	Hayır, sahip değilim	9	100	“Derslerde kullanabileceğim bir projeksiyonum bile yok.” (Ö4)
2	Evet sahibim	0		

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 2. soru ile ilgili verdikleri cevapların kodlamalarına bakıldığında, bütün öğretmenlerin yeteri kadar araç-gerece sahip olmadıklarını söyledikleri görülmüştür. Bunun nedenini de “ekonomik yetersizlikler” olarak belirtmişlerdir.

Çalışmaya katılan araştırma grubuna üçüncü olarak, “Köy okulu öğretmeni olarak eğitim programından, eğitim ortamından ve ekonomik bakımdan kaynaklanan problemlerinizi nelerdir?” sorusunu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya vermiş oldukları yanıtlar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Eğitim Programı, Eğitim Ortamı ve Ekonomi Bakımından Problemlere İlişkin Görüşler

No	Tür	f	%	Örnek Alıntı
1	Programın standart olması	4	44	“Programımız standart olduğu için köydeki çocuklara için hedeflere ulaşmak zor oluyor.” (Ö9)
2	Ekonomik olarak veli desteğinin olmaması	3	33	“Ailelerin durumu iyi olmasına karşı çocuklarına ekonomik olarak destek olmuyorlar.” (Ö2)
3	Eğitim ortamı ile ilgili sorunum var.	1	11	“Kışları çok uzun geçtiği için bahçede derslerimizi işleyemiyoruz ve spor salonumuz yok.” (Ö5)
4	Eğitim ortamı ile ilgili sorunum yok.	1	11	“Okulumuz prefabrik ve yeni bina olduğu için sorun yaşamıyorum.” (Ö4)

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin üçüncü soru ile ilgili verdikleri cevapların kodlamalarına bakıldığında 4 öğretmen “programın standart olması”, 3 öğretmen “ekonomik olarak veli desteğinin olmaması”, 1 öğretmen “eğitim ortamı ile ilgili sorunum var” cevabını vermiştir. 1 öğretmenin de “eğitim ortamı ile ilgili sorunum yok” dediği görülmektedir.

Çalışmaya katılan araştırma grubuna 4. olarak, “Köy okulu öğretmeni olarak öğretmen-veli iletişiminde sorunlar yaşıyor musunuz? Yaşıyorsanız bunlar nelerdir? Veli toplantısı yapmada, veli katılımı vb. sorunlar yaşıyor musunuz? Yaşadığınız bir örnek olay varsa anlatır mısınız?” sorusunu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya vermiş oldukları yanıtlar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Veli İletişimi Hakkındaki Düşünceleri

No	Tür	f	%	Örnek Alıntı
1	Evet, sorun yaşıyorum.	6	66	“Veli desteği göremiyorum. Toplantı yaptığımda zaten 2-3 veli katılıyor.” (Ö1)
2	Hayır, sorun yaşamıyorum.	3	33	“Veli toplantısı yaptığımda katılım oluyor ve iletişim konusunda sorun yaşamıyorum.” (Ö4)

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 4. Soruya verdikleri yanıtların kodlamalarına bakıldığında 6 öğretmen “Evet, sorun yaşıyorum” derken, 3 öğretmenin ise “Hayır, sorun yaşamıyorum” dediği görülmektedir.

Çalışmaya katılan araştırma grubuna 5. olarak, “Köy okullarında başarının artırılması için neler yapılmalıdır?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya vermiş oldukları yanıtlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Köy Okullarında Başarının Artırılması Hakkında Öğretmen Görüşleri

No	Tür	f	%	Örnek Alıntı
1	Velilerin bilinçlendirilmeli	5	55	“Veliler bilinçlendirilmeli. Seminer verilebilir bu konu hakkında.” (Ö3)
2	Milli Eğitimin köy okullarına daha fazla önem vermeli	2	22	“Milli eğitim spor kulüpleriyle anlaşma yapabilir ve köy okullarına daha fazla destek olabilir.” (Ö5)
3	Birleştirilmiş sınıf uygulaması ortadan kaldırılmalı	1	11	“Birleştirilmiş sınıf uygulaması ortadan kaldırılmalı.” (Ö2)
4	Okul daha donanımlı hale getirilmeli	1	11	“Okulun koşulları iyileştirilerek elektrik, su gibi sıkıntıları ortadan kaldırılmalı.”(Ö9)

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 5. soru ile ilgili verdikleri yanıtların kodlamalarına bakıldığında; 5 öğretmenin “velilerin bilinçlendirilmeli” cevabını verdiği görülürken, 2 öğretmen “Milli eğitimin köy okullarına daha fazla önem vermeli” derken, 1 öğretmen “birleştirilmiş sınıf uygulaması ortadan kaldırılmalı”, 1 öğretmen de “okul daha donanımlı hale getirilmeli” cevabını vermiştir.

Çalışmaya katılan araştırma grubuna 6. olarak, “Bunların dışında eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?” sorusu yöneltilmiştir. 8 öğretmen bu soruya ekleyecek başka bir şeylerinin olmadığını söylediklerinden görüşmeler sonlandırılmıştır. 1 öğretmen de “Köy okulları merkez okulların seviyesine getirilmelidir.” cevabını vermiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın amacı, köy okullarında yaşanan problemlerin neler olduğunu öğretmenleri bakış açılarından anlamaya çalışmak ve çözüm önerileri sunmaktır. İlgili literatür incelendiğinde bu araştırmadaki bulgularla diğer araştırmaların bulgularının benzerlik gösterdiği görülmektedir (Erdem,

Kamacı & Aydemir, 2005; Fidan, 2008; Kılıç & Abay, 2009; Kıral & Sağır, 2013; Kıral & Bölük, 2015). Özben (1997)'e göre küçük yerleşim yerleri olan her köye, her sınıf düzeyi için bir sınıf açmak ve bir öğretmen bulmak mümkün olmayabilir. Bu durumda, birden fazla sınıflı birleştirilerek bir ya da birkaç öğretmen tarafından yönetilmesi zorunluluğu doğmaktadır. Bu sebepten ötürü de eğitim seviyesi bireysel sınıflara oranla daha alt seviyede kalmaktadır. Çinkır (2010) araştırmasında ise okul bütçesi ile ilgili sorunlara dikkat çekmiştir. Bingöl (2002) çalışmasında okulun ihtiyaçlarını karşılamak için çoğunlukla öğretmenlerin yani kendilerinin kaynak sağladığını dile getirmişler. Summak, Summak ve Gelebek (2011)'in yaptığı araştırma bu bulguyu desteklemektedir. Dalka (2006) bu koşullarda köy okullarında başarı elde etmenin imkânsız olduğunu, okulun fiziki olanaklarının geliştirilmesinin gerektiğini ifade etmiştir.

Bu araştırmaya göre köy okullarında yaşanan materyal eksiklikleri eğitim seviyesinin düşmesine sebep olduğu görülmektedir. Çağımızın teknolojik gelişmeleri sayesinde, eğitim uygulamalarına yeni imkânlar sağlanarak, kullanılan ortam ve yöntemler zenginleştirilmektedir (Koşar ve Çiğdem, 2003). Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere daha kaliteli biçimde götürebilmek için çağdaş eğitim teknolojisinin tüm olanaklarından etkili bir biçimde yararlanmak gerekir. Bu olanaklardan yararlanmak suretiyle öğrenme-öğretme ortamını iyileştirmek, eğitimin kalitesini yükseltmek ve eğitim hizmetlerinin kapsamını genişletmek mümkündür (Yüksel, 2003). Öğretmenlerin ve öğrencilerin yaşadığı temel sorunların başında gelen materyal eksikliği eğitim seviyesinin artmasını engellemektedir. Bu eksikliğin nedeni ise araştırmaya göre maddi imkansızlıklar ve gerekli yardımın alınamaması olarak açıklanmıştır.

Araştırmanın sonunda genel olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Öğretmenlerin dil problemleri, materyal eksiklikleri, veli iletişimindeki problemler, birleştirilmiş sınıf uygulaması, anaokulu eksikliği ve ulaşım sıkıntısı şeklinde birtakım problemlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
2. Öğretmenlerin araç-gereç eksikliklerinin nedeni olarak ekonomik yetersizliklere vurgu yaptıkları görülmüştür.
3. Köyde görev yapan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda eğitim programının standart olmasından dolayı hedeflere ulaşamadığı sonucuna varılmıştır.
4. Öğretmenler ekonomik olarak da velilerden destek alamadıklarını bildirmişlerdir.
5. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda köydeki başarının artırılması için ailelerin bilinçlendirilerek eğitime desteklerinin sağlanması, milli eğitimin köylere yardımlarının olması, birleştirilmiş sınıf uygulamasının ortadan kaldırılması ve okullardaki şartların daha uygun koşullara getirilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bu sonuçlara göre, karşılaşılan problemlerin çözümüne yönelik bazı çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Bunlar:

1. Öğrencilerin okullara geldiğinde dil problemi yaşamaması için aileleri Türkçe konuşmaya teşvik etmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
2. Okullardaki iletişim probleminin giderilmesi için veli-okul bağının kuvvetlendirilmesi gereklidir. Bu yüzden veliyi okula çekmeye yönelik seminerler verilmelidir.
3. Anaokulu eksikliğinin olması öğrencilerin 1.Sınıfa hazır olarak gelmemelerine sebep olmaktadır. Bu yüzden köy okullarına mutlaka anaokulu açılması gerekmektedir ki en azından öğrencilerin buralarda dil problemlerinin bir bölümü giderilerek 1.Sınıfta okuma-yazma konusunda yaşanan sıkıntıların azaltılması sağlanabilir.
4. Köy okullarındaki fiziki şartları iyileştirecek tedbirler alınmalıdır.
5. Köylerdeki birleştirilmiş sınıf uygulaması en kısa sürede kaldırılmalı; hâlihazırda birleştirilmiş sınıf okutan öğretmenlerin yükleri hafifletilmelidir.
6. Okullardaki araç-geçek eksiklikleri giderilmelidir. Okullar teknolojik olarak donatılarak merkez okullardaki standartlara kavuşturulmalıdır.

7. Köy Okulu ile Milli Eğitim arasındaki bağ güçlendirilmelidir. Milli Eğitim Müdürlükleri köylerdeki okullara daha sık ziyaretlerde bulunarak oralandaki sıkıntıları birebir görüşmelerle gidermeye yönelik çalışmalar yapmalıdır.

8. Köylere maddi olarak yardımlar sağlanmalıdır. Öğretmenler köylerdeki bu maddi durumlarla baş başa bırakılmamalıdır.

9. Temel çerçevesi Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenmek kaydıyla eğitim programlarında standartlık yerine bulunulan yere göre esneklik içeren programlara yer verilmelidir.

Kaynakça

- Aksoy, N.(2008). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim-öğretim: Genç ve deneyimsiz öğretmenlerin görüşlerine dayalı bir araştırma. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 6 (21), 82-108.
- Altun, A. S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin akademik başarısızlıklarına ilişkin veli, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8 (2), 567- 586.
- Annels, M. (2006). Triangulation of qualitative approaches: Hermeneutical phenomenology and grounded theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56 (1), 55–61.
- Binbaşıoğlu, C. (1995). Okullarda ilköğretim sorunları. Eğitim-Der Yayınları: Ankara.
- Bingöl, H. N. (2002). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında müdür yetkili öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları: Çorum ili Sungurlu ilçesi örneği*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & Research design: Choosing among five approaches (3rd ed.)*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Çınar, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (7), 31-45.
- Çınkır, Ş. (2010). İlköğretim okulu müdürlerinin sorunları: Sorun kaynakları ve destek stratejileri. *İlköğretim Online*, 9(3), 1027-1036.
- Dalka, S. (2006). *Birleştirilmiş sınıflı köy okullarının problemleri ve durum tespiti: Doğu Beyazıt örneği*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 14–16/ Nisan/2006, Ankara), Bildiri Kitabı 2. Cilt, 415–420, Kök Yayıncılık, Ankara.
- Dilaver, H. H. (1992) *Türkiye’de öğretmen yetiştirme ve istihdam şartları*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2, 33-57.
- Dündar, C. (2002). *Köy Enstitüleri (3. Baskı)*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Elma, C. (2013). Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlerin yönetim ve eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1) 75-87.
- Erdem, A. R., Kamacı, S. ve Aydemir, T. (2005). Birleştirilmiş sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar: Denizli örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1 (1-2), 1-13.
- Fidan, N. K. (2008). İlköğretimde Araç-Gereç Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 1 (1), 48– 61.
- Griffiths, V. L. (1975). *Köy eğitimi sorunları (Birinci Basılış) (Çev. H. Gürsoy)*. Talim ve Terbiye Dairesi Yayınları. 29. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi (13. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavak, Y., Ekinci, C. E. ve Gökçe, F. (1997). İlköğretimde kaynak arayışları. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Kaya, Y. K. (1977). *İnsan yetiştirme düzenimiz-politika, eğitim, kalkınma (Geliştirilmiş 2. Baskı)*, Ankara: Nüve Matbaası.
- Kılıç, D. ve Abay, S. (2009). Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğrenme-öğretmen sürecinde karşılaştığı problemlere ilişkin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 7(3), 623- 654.
- Kıral E. ve Sağır,E. (2013). *Hem Birleştirilmiş Sınıf Okutan Hem de Müdür Yetkili Olan Sınıf*

- Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Onların Çözüm Önerileri. XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, Aydın (Tam Metin Bildiri) (Yayın No:1680620)
- Kıral E. ve Bölük D. (2015). *Birleştirilmiş sınıflı köy okullarındaki müdür yetkili sınıf öğretmenlerinin yönetim işlevlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri ve çözüm önerileri (Aydın ili örneği)*. VII. International Congress of Educational Research. Educational Policy in the 21st Century: "Evidence, Research, Innovation and Values (Özet bildiri)
- Kırby, F. (2000). *Türkiye 'de köy enstitüleri*. Ankara: Güldiken Yayınları.
- Koşar, E. ve H. Çiğdem. (2003). *Eğitim ortamı tasarımı, araç-gereç ve materyal özellikleri. Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Öğreti Pegem A Yayıncılık.
- Köklü, M. (2000). *Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve öğretim*. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım
- Lincoln, Y. S. ve Guba, E. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park. CA: Sage.
- Makal, M. (1959). *17 Nisan*. İstanbul: Baha Matbaası
- Makal, M. (1979). *Köy enstitüleri ve ötesi*. İstanbul: Çağdaş Yayınları.
- Makal, M. (1997). *Bozkırdaki kıvılcım*. Ankara: Güldikeni Yayınları.
- Özben, K. (1997). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında karşılaşılan sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Denizli.
- Özkan, R. (2005). Birey ve toplumun gelişiminde öğretmenlik mesleğinin önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 166, 33-43.
- Roberts, P. ve Priest, H. (2006). Reliability and validity in research. *Nursing Standard*, 20, 41-45.
- Sağlam, E. (1975). *Eğitimde teftiş teknikleri*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Studebaker, J. W. (1945). *Better rural educational opportunities- A national needs*. The White House Conference on Rural Education, Corrected Works- Conference Proceeding, ERIC: ED347004.
- Summak, M. S., Summak, A. E. G. ve Gelebek, M. S. (2011). Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan sorunlar ve öğretmenlerin bakış açısından olası çözüm önerileri (Kilis İli Örneği). *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3),1221 -1238.
- Türkoğlu, P. (2000). *Tonguç ve enstitüleri*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Tütengil, C. O. (1979). *100 Soruda kırsal Türkiye 'nin yapısı ve sorunları*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yüksel, S. (2003). *Öğretim teknolojisi, Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Öğreti Pegem A Yayıncılık.